

Binetu Kordežu začeli soditi

TELEVIZIJA SLOVENIJA 1, 21.05.2012, ODMEVI, 22.00

IGOR E. BERGANT (voditelj): Dober večer v Odmevih. 11. oktobra 2007 je Bine Kordež, tedanji predsednik uprave Merkurja od stanovskih kolegov dobil priznanje za slovenskega menedžerja leta. Prav v času, ko je dobil to nagrado, je Kordež z nekaj sodelavci začel največje menedžerski odkup v Sloveniji. Izid je znan. Danes je Bine Kordež stopil pred sodnika Okrožnega sodišča v Ljubljani zaradi prodaje trgovskega središča na Primskovem. Tožilstvo mu očita, da je z družbo Merfin, katerega večinski lastnik je bil, za okrog 10 milijonov evrov oškodoval Merkur. Kordežu in soobtožencem grozi večletna zaporna kazen.

ERIK BLATNIK (novinar): Pred slabimi tremi leti je bil Bine Kordež, potem ko je izvedel, da ga preiskujejo kriminalisti, zelo zgovoren in trdno prepričan, da je bil sporen nakup trgovskega centra Primskovo povsem nedolžen posel.

BINE KORDEŽ (predsednik uprave Merkurja in 25-odstotni lastnik Mefina): Ja, takšna transakcija je bila narejena, so pri tej transakciji še določene druge pogodbene obveznosti, katerih nismo natančneje razkrivali, tako da na osnovi vseh dokumentov, kjer se vidi, da tukaj ni šlo za nobeno oškodovanje.

BLATNIK: In še ...

KORDEŽ: Ključno je, da vse ostaja v skupini Merfin. In če Merkur, če Merfin nekaj prenese iz Merkurja na Merfin, potem je seveda naložba, ki jo ima Merfin v Merkurju, toliko manj vredna, tako da je transakcija nevtralna.

BLATNIK: Do danes nekdanji predsednik uprave in večinski lastnik Merfina, družbe, ki je z zastavljenimi delnicami Merkurja obvladovala nakelskega trgovca, ni spremenil svojega stališča. Postal je le bolj redkobeseden. S Kordeževo nedolžnostjo pa se ne strinja ekonomist Maks Tajnikar.

Dr. MAKŠ TAJNIKAR (Ekonomška fakulteta v Ljubljani): V tem primeru je le šlo za premik skoraj 10 milijonov evrov iz Merkurja v Merfin. In seveda, če bi ta denar ostal v Merkurju, bi Merkur verjetno to porabil, da se razvija dalje, da ima nižje cene, da imajo delavci višje plače ali da bi konec koncev vsi lastniki skupaj imeli višje dividende.

BLATNIK: Tožilstvo danes ni predlagalo kazni za obdolžence. Je pa tožilec Jože Kozina povedal, da bodo predlagane kazni blizu maksimalnih, torej blizu osem let zopora.

JOŽE KOZINA (tožilec): Da bi tožilstvo bilo zelo zadovoljno, če bi obdolženci prinesli teh 10.700.000 nazaj, temu seveda ne bo tako, tudi vse premoženje, ki smo ga zasegli, bo zgolj minimalno proti škodi oziroma premoženjski koristi, ki je bila pridobljena, tako da tukaj tožilstvo nima nobenega manevrskega prostora za kakšna velika pogajanja.

BLATNIK: Sojenje se bo nadaljevalo 6. junija. Kljub napovedim Kozine pa se bodo do takrat zagovorniki in tožilec pogajali o priznanju krivde. Kozina je že obljubil, da bo tožilstvo omililo predlagane kazni, če bodo obdolženci priznali storjena kazniva dejanja.

BERGANT: No, za obtožene v tem procesu seveda velja domneva nedolžnosti. Nekateri nekdanji zvezdniki slovenskega poslovnega sveta so že bili obsojeni, a sodbe še niso pravnomočne. No, spet drugi so bili ovadeni ali so v preiskavi. Tudi razvpita padla tajkuna Igor Bavčar in Boško Šrot še nista ušla sodnim mlinom. Pivovarski nakup državnega deleža v Mercatorju pred sedmimi leti, ki naj bi ga nekdanja vlada prodala v zamenjavo za vpliv v časopisni družbi Delo, jima je nakopal preiskavo, ki se je medtem že skoraj končala. Podrobneje pa Lidija Pak.

LIDIJA PAK (novinarka): Preiskavo domnevnega oškodovanja državnega premoženja pri poslu Mercator, so tožilci zahtevali pred leti, a ji sodišče sprva ni ugodilo. Po pritožbi specializiranega tožilstva letos pozimi, kjer ne le zadevo Merkur, ampak tudi ta primer vodi tožilec Jože Kozina, jo je višje ljubljansko sodišče ugodilo in okrožnemu naložilo, naj preiskavo vendarle opravi. Zaradi zlorabe položajev naj bi se v tej

preiskavi znašla Boško Šrot in Igor Bavčar pa tudi direktorja državnih družb, ki sta v 2005 podpisala pogodbo za prodajo državnega deleža Mercatorja, Marko Pogačnik, takrat šef SOD-a, in Tomaž Toplak, takrat šef KAD-a. Šlo je za skoraj 30 odstotkov delnic trgovca, a paketa sta prodajala ločeno in ne skupaj – če bi bilo tako, bi država lahko iztržila več. Tako je menilo po pregledu te prodaje tudi računsko sodišče. Da se morata zagovarjati, je zaslužen nihče drug kot Zoran Janković, v svoj bran ves čas ponavljata Bavčar in Šrot. In to zato, ker sta ga takrat odžagala z vrha Mercatorja.

BOŠKO ŠROT: Moram reči, da je gospod Janković si seveda to zgodbo izmislil, jo tudi na civilnem sodišču ni povedal in me seveda krivo ovadil.

PAK: In kako daleč je preiskava? Na specializiranem tožilstvu so nas napotili na okrožno sodišče v Ljubljani, tam pa so nam odgovor obljubili za jutri. A tudi zaradi lastninjenja Pivovarne Laško se še mora zagovarjati Šrot, ki tarna, da njegovih prič sodišče ne želi slišati.

ŠROT: Očitno je, da je ves čas zadeva koncipirana tako oziroma tako zamišljena, da mora priti do spektakla kljub pomanjkanju dokazov.

PAK: V Istrabenzu in Pivovarni Laško pa še zmeraj iščejo načine, da bi zlezli iz njune zapuščine dolgov.

BERGANT: Nekoč so slovenski direktorji, ki so z razbohotenjem kapitalizma postali menedžerji veljali za sotvorce vseslovenske zgodbe o uspehu. Zdaj v javnosti veljajo za ključne krivce za trenutni položaj Slovenije. Kaj je mit in kaj resnična slika? O tem se bom pogovarjal z gostoma, v Odmevih sta Dejan Turk, predsednik uprave družbe Si.mobil in predsednik združenja Manager, dober večer. In Rajko Stankovič, predsednik društva Mali delničarji Slovenije. Gospod Stankovič, dober večer tudi vam. Gospod Turk, ste predsednik stanovskega združenja, poklicne skupine, ki v zadnjih letih ni na najboljšem glasu. Verjamem, so dobri in slabi na vseh področjih, tudi v novinarstvu. Pa vendarle, ni predvsem pohlep in neodgovornost, eden izmed sta glavna razloga zato, da je ugled menedžerjev v Sloveniji tako zelo padel?

DEJAN TURK (predsednik združenja Manager): Strinjam se s tem, vsekakor. V združenju že leta opozarjamo na to, predvsem da si želimo hitrejših sodnih postopkov, ki bi to, na kar opozarjamo v združenju, tudi potem hitreje udejanili v praksi in da je prišlo dejansko do hitrih obsodb. Ker tudi to, da sodišča ne opravljajo svojega dela, meče slabo luč na nas. Mi v združenju Manager smo že pred dvema leti zagnali častno razsodišče, kjer smo vodili vsega skupaj pet postopkov proti vsem tem primerom, ki ste jih omenili v prispevku in vse po vrsti smo izključili iz Združenja oziroma jim izrekli neke druge sankcije.

BERGANT: Oziroma so izstopili sami še preden bi jim lahko izrekli sankcije?

TURK: Oziroma so nekateri so prenehali plačevati članarino in se na tak način nekako neboleče umaknili nekako roki našega častnega razsodišča.

BERGANT: Gospod Stankovič, ko gre za odgovornost v javnosti prevladuje mnenje, da so problem tudi nadzorni sveti, se pravi tudi lastniki oziroma nadzor nad menedžerji.

RAJKO STANKOVIČ (predsednik društva Mali delničarji): Seveda, veste, dokler ne bomo mi obsodili nekoga iz, ne samo iz uprave, predvsem pa iz nadzora, ker nadzorniki imajo pomembno funkcijo. Poleg tega, da v času do dveh skupščin uresničujejo interese vseh delničarjev, imajo eno zelo poglobljeno funkcijo, da imenujejo oziroma da razrešujejo upravo. In v primeru, ko zaznajo kršitve, bi morali tako upravo razrešiti. Če pogledamo primer Istrabenza, ne razumemo, da dolgoletni predsednik Istrabenz, ki je popeljal Istrabenz na pota slave, gospod Janko Kosmina, ni takrat, ko je gospod Igor Bavčar priznal, da prevzema Istrabenz, njega pozval, ali naj odstopi kot predsednik in se naj obnaša kot lastnik ali pa naj objavi ponudbo za prevzem. Nič od tega ni storil in nič obema se ni zgodilo. Kljub temu, da smo poskušali, smo bili na žalost zablokirani in to, ne boste verjeli, od največjega lastnika Petrola, ki je v državni lasti.

BERGANT: Ampak v čem je problem? Zakonodaja, recimo splošna poslovna kultura v Sloveniji?

STANKOVIČ: Mislim, da je problem predvsem v tem, da v nadzornih svetih, kar se v zadnjem času tudi ponovno dogaja, sedijo stanovski kolegi. Tako eden je direktor v eni firmi, drugi ga nadzira. In dokler

bomo imeli take sprege, se pravi prijateljske sprege v nadzornih svetih in nihče ne bo dogovarjal za svoja dejanja, bo takšno stanje, kot je.

BERGANT: Gospod Turk, kako je možno takšno stanje kot je sedaj, spremeniti? Eno je izobraževanje, odgovornost, hitrejši sodni postopki, ostrejša zakonodaja ... Kako je s tem? Kako lahko v mali Sloveniji pretrgamo te prijateljske vezi, ki zelo očitno obvladujejo naše gospodarstvo?

TURK: Vsekakor tako, da začnemo delati, kot smo nekoč delali. V Združenju Manager smo zato pred dvema letoma izdali kodeks etike, ki je v bistvu zelo enostavno, v desetih načelih govori, kaj je prav in kaj narobe. In prav ta kodeks etike je osnova tudi zato, da ocenjujemo delo naših stanovskih kolegov in jasno je, da tisti, ki ne delajo v skladu s kodeksom etike, delajo nekaj hudo narobe in nimajo mesta v Združenju Manager. In kar tudi je neke vrste žig kvalitete za vsakega delodajalca, vsak nadzorni nadzor, nekdo, ki ni član združenja Manager, ni sprejel te stroge standarde in morale in naj ne dela v gospodarstvu.

BERGANT: Ko gre za obdobje, ki ste ga omenili, ko smo že delal, za katero obdobje gre? Katero obdobje mislite?

TURK: Jaz mislim, da tako kot so nekoč delali naši očetje, to kar so nas učili, velja še delat tako in mislim, da bi bilo vsem nam lažje. Besede, ki ste jih prej povedali – pohlep, želja po lastništvu, vse to modern menedžer naj ne bi imel, upravlja le z denarjem nekoga drugega.

BERGANT: Gospod Stankovič, vi ste predsednik društva Malih delničarjev. Kaj lahko mali delničarji, recimo temu mali ljudje ob vsem tem, kar ste opisali, zdaj, ta trenutek.

STANKOVIČ: Razen, da probamo na skupščinah opozarjati in takrat, ko se že dogodijo razkritja, zahtevati odškodninske tožbe proti menedžerjem oziroma nadzornikom, drugih vzvodov praktično delničarji nimamo. Ker vse ostale vzvode ima v rokah država, torej kazensko ovadbo sicer lahko poda katerikoli državljan, vendar procesirat jo mora država. Mi menimo, da bi morali zakonodaja, ki je bila sedaj, bom rekel, trenutno zamrznjena, da menedžerji, ki so v preteklosti naredili škodljiva dejanja za družbo in povzročili škodo, morali po nekem postopku morali it čez neko rabsodišče oziroma čez sodišče in tak menedžer ne bi mogel poslovati, ne vem, deset let in šele potem, ko bomo to naredili na parih primerih, menimo, da bomo dvignili poslovno kulturo, strinjam se pa z gospodom, da dokler sodišča ne bodo sankcionirala, bo slaba luč na vseh, bom rekel, menedžerjih pa čeprav nekateri delajo zelo odlično.

BERGANT: Gospod Turk, še zadnje vprašanje vam, študirali ste v Avstriji, imate tudi avstrijskega lastnika, tudi v Avstriji spremljamo različne primere padlih poslovnih angelov. Je položaj v tujini, ki se nam zdi še vedno vzročna, bistveno boljši kot pri nas ali vendarle o tem vemo premalo? Se pravi, je tudi enako slabo, enako problematično.

TURK: Razlika, mislim, če lahko dam primerjavo z Avstrijo, vsekakor da je situacija boljša, predvsem pa iz tega razloga, ki ga je gospod omenil, tam nadzorni sveti so bistveno bolj higienično razporejeni, ni toliko klientelizma, ne poznajo se ljudje tako dobro kot pri nas, ker jih je že več, in tam so sankcije bistveno hitrejše in bistveno hitrejši so ti ukrepi, da slabega menedžerja tudi zelo hitro odslovijo.

BERGANT: Gospod Turk, gospod Stankovič, najlepša hvala za gostovanje v Odmevih in še lep večer.